

Predbežné vyhlásenie
Parlamentné voľby na Slovensku, 10. marca 2012
“Volebný monitoring: Teória a prax” Pozorovacia Misia
Belarus Watch

Medzinárodná skupina pozorovateľov z projektu „Volebný monitoring: Teória a prax“, ktorá je realizovaná mimovládnu organizáciu “Belarus Watch” pozorovala priebeh Parlamentných volieb na Slovensku, dňa 10. marca 2012.

Pozorovatelia sa sústredili na dodržiavanie postupov v priebehu volieb a rátanie volebných hlasov. Na území celého Slovenska pozorovatelia navštívili 227 volebných miestností.

Misia by sa chcela poďakovať Ústrednej volebnej komisii, Ministerstvu zahraničných vecí a taktiež členom a predsedom volebných miestností za vrúcne prijatie misie a umožnenie pozorovania volieb a rátania volebných hlasov.

Komisie vo volebných miestnostiach dobre zorganizovali priebeh volieb. Zo správania voličov treba poznamenať: napriek tomu, že volebné miestnosti boli niekedy preplnené, väčšina voličov v tichosti stála v rade aby v súkromí odvolili. Otváracie procedúry vo volebných miestnostiach boli dobre dodržané. Celkový priebeh volieb vo väčšine prípadov bol zhodnotený ako dobrý alebo veľmi dobrý.

Napriek tomu, Misia zaznamenala niekoľko nedostatkov a nepravidielností súvisiacich s rôznymi volebnými postupmi and zrátaniami hlasov, taktiež s prístupom k samotnému pozorovaniu.

Členovia volebnej okrskovej komisie neboli plne informovaní právami a funkciami pozorovateľov. Na základe čoho bol pozorovateľom prístup do niektorých volebných miestností zakázaný, jednému tímu bolo odopreté pozorovať otváraciu procedúru. Počas volieb si členovia volebných komisií žiadali povolenia od pozorovateľov, napriek tomu, že v legislatíve sa nepožaduje žiaden dokument na dôkaz oprávnenia.

Rovnaký prístup bol zaznamenaný počas sčítania hlasov: komisie neboli oboznámené s pravidlami o prítomnosti pozorovateľov vo volebných miestnostiach, hoci väčšine skupín bol prístup do miestností povolený. Niekoľkým skupinám bol prístup odmietnutý, jednej bol opakovane odmietnutý prístup do troch volebných miestností. Misia považuje za podstatnú vec špecifikovať postavenie pozorovateľa a vypracovať štandardný prístupový odznak, aby sa vyhlo odmietnutiu vstupu pozorovateľov do volebných miestností.

Odznaky a menovky chýbali aj medzi členmi komisie, čo spôsobovalo problémy pri identifikácií presného počtu členov komisie v určitých volebných miestnostiach.

V niektorých volebných miestnostiach sa pozícia a funkcia predsedu nedala ľahko odlíšiť od funkcií ostatných členov komisie. Niekedy boli iné osoby ako predseda zodpovedné za organizáciu volieb a sčítanie. Postup pri výbere predsedov sa rozlišoval vo volebných miestnostiach a taktiež nebolo celkom jasné, čo boli kritéria pre výber a či bol jednotný výber.

Ďalší záver súvisiaci s výkonom komisie je, že nie všetci členovia mali dostatočný

tréning a nemali rovnaké vedomosti o volebných procesoch. V niektorých prípadoch, komisie poznamenali, že neprešli žiadnym špeciálnym tréningom, čo bolo špecifické pre vidiecke oblasti. Ostatní uvádzali, že tréning nebol nevyhnutnou podmienkou zisku miesta v komisii. Avšak po opýtaní otázok týkajúcich sa procesov volieb, členovia komisie dávali neaktuálne alebo diskutabilné odpovede.

Boli zaznamenané prípady nedostatočného počtu volebných kabínok. Umiestnenie volebných kabínok nezabezpečovalo vždy tajnosť hlasovania, preferencie voličov mohli byť viditeľné ostatným. Identifikácia voličov bola niekedy vynechaná, v niektorých prípadoch sa voliči preukázali pasom namiesto občianskeho preukazu.

Taktiež, zapečatenie volebných urien nebolo štandardizované. S viacerými technikami zapečatenia, s ktorými sa stretli členovia misie, nespĺňali kompletnú izolovanosť urny. Napríklad, nie vždy boli pečiatka a podpisy členov komisie prítomné na pečati, v iných volebných miestnostiach sa počet podpisov odlišoval. Niekedy boli pečate použité na upevnenie urien k podlahe.

Hlasovacie miestnosti boli zriedkakedy zabezpečené bezbariérovým prístupom, mnoho nebolo na prízemí, čo sťažilo prístup starším občanom.

Sčítanie vo väčšine prípadov prebehlo bezproblémovo, i keď treba poznamenať, že nie všetky procedúry boli striktne dodržané.

V zhrnutí, pozorovacia misia bola zložená z 39 pozorovateľov. Misia bola zorganizovaná v rámci projektu „Volebný monitoring: Teória a Prax“, realizovaný tromi organizáciami založenými v Litve, Belarus Watch, Európskou univerzitou humanitných vied a Bieloruským ústavom ľudských práv vo Vilniuse. Predchádzajúce projekty misie pozorovali voľby v Bielorusku, v Estónsku, v Gruzínsku, v Írsku, v Lotyšsku, v Litve, v Nórsku, v Poľsku, vo Švédsku a na Ukrajine.